

Előfizetési árak
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50 —
 Egy órára . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Tegledi K. Lajos könyvkereskedésében, az a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÓNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASÁRNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 80 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
 Nyilvántartási költségek minden petit sora 50 krajczár.
 Hirdetések fölvetésének a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)
 Kéziratok nem adóznak vissza.

A kitüntetések.

Debreczen, Ápril 20.

(K. B.) Ha a mai kor gyermekeire ráadnák a fegyvertárakban és muzeumokban látható középkori fegyvereket, a testtőr páncczell, a fejdő sisakot, a lánczos buzogányt és a keresztes vitézek által használt rettenetes kardot: bizonyára leroskadt volna sulya alatt.

A középkori fegyvereket, melyekkel annak idején a bátrak hirt. vagyont, sőt országokat szereztek, kiküszöbölte a modern harcászattal, de a középkori hagyományokat, a rozsdát, mely azon fegyverekre tapadt, nem tudta a haladó kor szelleme elfeledtetni.

Sőt minél inkább közeledünk a XIX-ik század vége felé, annál nagyobb erővel élednek föl e hagyományok, melyeket sem a mult század végén, se e század közepén nem bírtak a forradalmak és szabadságharcok gyökeresen kirtani.

A demokrácia, melyről a legjobbak álmodoztak s mely annyi véres harcot vitt a feudalizmussal, üres ábrándkép maradt. Névleg létezik, de a valóságban nincs jelen. A mai társadalom nem a szerint becsüli meg az embert, hogy ki mennyit ér, hanem az ősi név, czimek, rangok és kitüntetések szerint. Az arisztokrata eszmék és felfogások napról-napra hódítanak s ma-holnap kinevetik azon embert, a ki a demokráciáról mer beszélni.

Az 1848-iki magyar törvényhozás megszüntette a nemesi előjogokat és kiváltságokat s a hazának minden fiát egyenlővé tette. Azóta csaknem egy félszázad mult el, mégis azt kell tapasztalunk, hogy a nemesi czimek és nevek nagyon kapósak. Ha valaki meggazdagodik, vagy valami jeles dolgot követ el, vagy hasznos kortes-szolgálatokat tesz, mindjárt nemesi rangért folyamodik és az 1848-iki törvényhozás gunyjára nemesi czimek és rangok ma is adományoztatnak, pedig mi értelme van a nemesi czimek és rangnak, midőn azzal semmiféle kiváltság, vagy előjog nem jár?

Az emberek azonban örülnek ezen üres csecse-becsének s nagy előszeretettel nyomtatják névjegyeikre az ólágú koronát és a nemesi előnevet. És — a mi igen érdekes s híven jellemzi a mai nemzedék hitvány hűségát — alig van ma olyan névjegy, a melyről hiányoznék a nemesi előnév. Ugyan hol termett annyi nemes ember? Sehol, hanem mivel senki sem ellenérzi azt, hogy voltaképen ki hát a nemes ember, boldog-boldogtalan — csupa hűségéből — nemesi előnevet vesz föl, némelyik kettőt-hármat is. Így boldogítják egymást az emberek!

A látszat: ez a mai kor jelszava s e látszatnak sok becsület, sok vagyon, ezekkel együtt sok család boldogsága esik áldozatul. Az öngyilkosságok tragoediája is legtöbb esetben ebből ered. Az egyes jellemek kivesznek s léha nemzedék lép a nagy elődök nyomába, léha nemzedék, mely üres hűségokon kapkod, mely azt hiszi, hogy a nagy elődök czimeivel egyuttal azoknak erényeit is örökölte!

Mi, mint a tiszta demokrácia hívei, a kitüntetéseknek másfajait — az érdemrendek és czimek adományozását se tudjuk helyeselni. Ha valaki kötelességét híven teljesíti, elég jutalom számára a tiszta öntudat és polgártársainak elismerése. Az érdemrend és czim ugys csak sovány megjutalmazása egy becsületben, nehéz munkában eltöltött életnek, — nincs tehát semmi szükség arra, hogy ezeknek adományozása által a gyengébbekben a hűség örödge felébresztessék!

A kitüntetéseknek a polgári társadalomban kevés haszna van, de pusztító hatása annál inkább észlelhető. Hisz hiány példáját láttuk már annak, hogy a kivel szemben a hatalom fenyegetése mit sem használt, a kit az ígéretések és anyagi előnyök el nem kábitották, ugyanazt egy kis kitüntetés, mely hűségének hízelt, levette a lábáról! A fejedelmek, midőn a kitüntetések rendszerét kitalálták, nagyon jól tudták, hogy mit cselekesznek, mert tapasztalták, hogy a hűség az a háló, melylyel a legtöbb embert meg lehet fogni! Nemcsak az idegen nem-

zetek, de saját nemzetünk története is számos példáját mutatja annak, hogy mi-ként lett a becsületes hazafiból — a kitüntetések árán — önmagát megtagadó, becsületes ember!

Deák Ferencz, kinek politikai egyéniségéért mi ugyan nem lelkesedünk, egy dologban fényes példával szolgált. Ő antik jellem volt s semmiféle kitüntetés el nem fogadott. De a Deák Ferenczek ritkák s a kitüntetések a legtöbb embert képesek elszedíteni.

Egyedül a hadsereg az, hol a kitüntetések több jót, mint rosszat eszközölnek, ha a kitüntetésekkel a valódi katonai érdemet jutalmazzzák. A kitüntetések ugyanis fölébresztik a katonában a bátorságot, már pedig a bátorság a katona legfőbb disze. Nemes vetelkedésre ösztönzi a kitüntetés a katonákat s e vetelkedés számos hőstettnek lehet a szülő anyja. Egy-egy hőstett pedig olykor-olykor eldönti az egész ország sorsát s így a katonaságnál más beszámítás alá jő a kitüntetés, mint a polgári társadalomnál. A polgár legyen polgár s igyekezzék ember lenni minden körülményben, — ekkor nincs szüksége kitüntetésre. A Grachusok anyjának nem volt szüksége kincsekre, mert gyermekei voltak a kincsei, — a munkás polgár is tiszta öntudatára legyen büszke és ne arra, hogy magas czimeit vannak, vagy hogy mellét érdemjel díszíti!

Arany valuta.

Írta: Zalai Márk VI.

A pénzverés és az önálló nemzeti bank két egymástól külön álló, hatalmas nemzeti intézmény. A pénzverés souverénitási jog, mely az állam által gyakoroltatik, az önálló magyar bank pedig a pénzügyi körébe tartozik. Az arany valuta helyreállítása a nemzetközi forgalom czélszerűsége szempontjából legfontosabb tényező, az önálló magyar bank felállítása pedig az országos hitel érdekében föltöte kívánatos intézmény.

Habár a pénzügyi politikában a pénzverés és a nemzeti bank kölcsönös egymásrhatással volt, van és lesz, azok még sem tartoznak ugyanazon fogalom alá. A pénzverés nemzeti és királyi jog, az önálló nemzeti bank

Pedig még az én időmben az elemi iskolában nagyon hézagosan tanították a fizikai törvényeket. Így tehát legfeljebb csak a föbb sarkigazságokról lehetett fogalmam, mint pl., hogy az „Ütés melegezt szül.”

Sőt még ennek ismeretere sem elméleti uton jöttem rá, hanem praktike. Nevezetesen olyankor, mikor azon természetrajzi tanulmányaimban, hogy vajjon a légy kitépett lábakkal tud e repülni, megzavart a tanító ur s a más nemzeti ember türelmetlenségével egy egy hatalmas tenyerest szótt a markomba: — mindég megráztam a kezemet, mintha tüzes parázs égette vóu meg; olyan melegem lett az ütéstől egyszerre.

Ismétlem: még akkor csupán ily csekély fizikai ismereteim voltak, — mikor dicsekedni hallottam anyámat, hogy lám az ő befőtjei sohasem romlanak meg, mert ezzel a jó sűrű hólágyapapírral kötözi be, nem pedig közönséggessel, mint a régiek szokták.

Szeget ütött ez mindjárt az én fejemben. Hohó, hát csak az a hiba, hogy nem elég ritka az anyám papírja! De hátha tüvel kereszttel szurkálnám, mindjárt ritkább lenne.

Igy is tettem. Egyszer csak veszem is észre a zöldes eredményt az általam preparált befött tetején.

Édes anyám nézve csak, ez az üveg penészedik (ennek a figyelmeztetésnek az volt a hübnere, hogy a gyerekek, ha csak vendég nem jő a hához, másképp nem kapnak befőt-tet, csupán ha penészedik.)

Bezzeg volt most Eldorádó vagy 3—4 hétig.

Igy tartott ez az Eldorádó vagy 3—4 hétig.

Egyszer anyám ép akkor toppant be a szobába, mikor én a székre felállva, inficiálom

országos szabadalmon alapuló magántársulat, mely midőn az ország kereskedelmének és iparának a hitel általi előmozdítását czélozza, a részvényeseknek, vagy bankári consortiumnak nyereményre alapított vállalatot képez. Ami a nemes érczből vert pénzeket illeti, azok vagy országos pénzek, vagy kereskedelmi pénzek, vagy váltópénzek. Eddigél az ezüst forint volt a törvényes fizetési eszköz, vagy országos pénz. A cs. és k. arany, továbbá a 8 és 4 forintos arany képezték a kereskedelmi pénzeket, a külföldi értékek kiegyenlítésére. A váltópénzek pedig a kisebb értékek kiegyenlítésére szolgáltak. A vételadás közvetítésére szolgáltak az ugynevezett pénzjegyek. Ezek is kétfélek, u. m. államjegyek és bankjegyek.

Az osztrák és magyar állam által kibocsátott 400 millió forint 1, 5 és 50 frtos pénzjegyekből állanak.

Az osztrák-magyar bank által kibocsátott bankjegyek 10, 100 és 1000 frtos bankjegyekből állanak.

Az állam által kibocsátott eme jegyek kényszerfolyammal bírnak. Minden állampolgár köteles azokat készpénz gyanánt elfogadni. Az állam ellenben köteles saját pénzjegyeit ellenérték gyanánt elfogadni, ha az állampolgárnak az állam iránt teljesítendő kötelezettségei vannak.

Az osztrák-magyar bank által kibocsátott bankjegyek 200 millió értéket képviselő érczalappal bírnak, mely alap oly szilárd őrizet alatt van, hogy azt csak ellenségek kéz bírná elemelni. De a bank által kibocsátott jegyek néha az 500 millió forintot is érik el, ha kellő fedezettel bírnak értékpapirokban, jelzálogban, ingatlanokban vagy érczváltókban.

A valuta helyreállításánál az államnak a kényszerfolyamon alapuló államjegyeket egészben vagy nagyobb részben be kell váltani és azokat aranypénz által helyettesíttetni. Ehhez pedig sok, nagyon sok pénz kell.

Mindaddig, míg az állam kénytelen volt évenként nagy kölcsönöket szigorú föltételek mellett felvenni, mert az államháztartás deficiált járt, gondolni sem lehetett a valuta helyreállítására, mert ez a pénzügyi zavart még tetemesen fokozta volna.

Az egyensúly helyreállítása és az olcsóbb hitel, mely hazánkat nagyobb mérvű kamatok megterhelhetésének lidércznyomásától felszabadította, lehetővé teszi, hogy az állam visszafizesse az államjegyeiben kibocsátott kölcsönt és oly pénzt veressen, mely nemcsak kényszer utján, hanem mindenki által épügy hazánkban, mint külföldön szívesen fogadtatik. Ez pedig nem más, mint arany pénz. És ebben rejlik az arany valuta helyreállításának fontossága.

Másrészt pedig az osztrák-magyar banknak is kell gondoskodni arról, hogy bankje-

a sifon tetején álló befőtteket egy tüvel a kezében.

— Mit csinálsz te ott? rivalt rám egyenesen.

— Nézem, ha nem romlanak-e még?

— Hát ez a tü mit keres nálad?

— Oh én számár, nemhogy eldobtam vón a tü, amint anyámat bejönni láttam. E corpus delicti mindent elárult.

Tudományos eszközöm nyomai mind meg-látszottak a hólyagon; valamint, — hogy az anyám keze nyomai is a hátamon.

Apám ez egyetlen egyszer adott kifejezést szellemi fölnyem elismerésének:

— Kár, hogy papnak szántuk. Egy rafinált fizikus ész vesz el benne.

Komjáthy Sándor.

A SÍRKERT-ÓR.

— Regény Máttyás király korából. —

Írta: V. Gaál Karolina.

(Folytatás.)

XXII.

A lelkes megtörlő verejtékes homlokát, és ősz szempillái alól nehéz könnyecsek gör-dültek barázdás arczaira. „Boldog valék — so-hajta — valahányszor egy bűnöst az Úrhoz visszavezethetek, s a hányszor két ellenséget barátságos érzelmre bírhattam; de ön, uram, megvoti kéréseim, papi beszédeimet. Mint ön-nek egykori alattvalója, keseredve busulok sor-sán, és kérem az Istent, adjon önbe nemesebb érzelmeket; de mint jelenleg az erényes és mindenkitől kedvelt ifjú Géza alattvalója, azt mondom, hogy vétkezik ön, midőn kibeküti helyett bosszújának él, melynek szép gyermekét is kész feláldozni! Király és törvény segítse dolgodon, uram, s a nemes ifjú Vaskövy, ha

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

AZ IDŐ.

Frigyes császár, a rótszakállu.
 Itatalmas eszár volt nagyon;
 De Róma földjén ugy ellágyult.
 Mint egy vén asszony, mondhatom.

Mielőtt lóra ült a pápa:
 Frigyes — akár csak egy eseléd —
 Remegő kézzel, térdén állva
 Tartotta neki kengyelét.

És szelid hangon szólt a pápa:
 „Jól van Frigyeském, szamaram” —
 Aztán felült a paripára
 Büszkén és méltóságosan.

Oh, vad kor, elmúltál örökre!
 Bósz álom, megszünt éjjeled!
 Sasok, villámok röpködnek szét
 Az omló dűledék felett.

A hült hamuból — phónizekként —
 Eszméket ver fel a vihar
 És hősök hymuszaként harsog
 A régi vértanui dal . . .

Giordano Bruno vas-alakja
 — Odafagyott mennykő gyanánt —
 Győzelmes dacczal nézi szemközti
 A sáppadozó vatikánt.

És benn, a zárt falak között is,
 Minden, minden megváltozott!
 Egy öreg ember tipeg ott most
 És zsörtölődik és dohog —

Urával, a szabad századdal,
 Örökös, meddő porbe van,
 De az nem ér rá meghallgatni,
 Mert paripája nyugtalan.

Paripája — az idő — tombol
 S új vágy is úzi, kergeti;
 — Az öreg átkozódik egyet
 És tartja a — kengyelt neki.

Endrődi Sándor.

A felfedezések jutalma.*)

Valahányszor hallom Edison csoda tet-teit világgá kürtölni, mindannyiszor szeretném megtudni, hogy aztán odahaza ki szokta ökel-mét jól elnaspárolni ezek miatt a találmá-nyok miatt.

No, igen! mert legalább engem mindig eldöntgetett az apám, valahányszor kisült rám megint valami új találmányom. Így pl. a sok közt egyszer akkor is megkaptam a jutal-mat, mikor rájött, hogy én még a Behring-szo-rosnál is szorosabb utat eszeltem ki a téli al-mák meleg hazájához — a pincze szelőd lyu-kán át.

Igy apám! — Sohasem akarta belátni, hogy az én bravuraimhoz ész kell. Egyedül szegény jó anyám viseltetett elismeréssel ta-lentumom iránt. Mindig védelmébe fogott:

— Azért, hogy egy kicsit agyafúrt a gyerek, nem muszáj mindjárt megnyuzni.
 . . . Mégis csalódom. Egyetlen egyszer anyám fakadt ki felfedezői zsenim ellen s apám állt be bámoló közönségnek. Egy eredeti fizi-kai felfedezésem napfényre derülése alkalmá-val történt ez.

* Mutatvány szerzőnek »Első lépés» című, saj-tó alatt levő művéből.

gyeinek kibocsátására arany alapot teremtsen, hogy az általa kibocsátandó arany forintba szőlő jegyeket bármikor aranyban beválthassa.

Az 1897. évben lejár az osztrák-magyar banknak jegykibocsátási joga. De vajon lehetséges lesz-e az arany valuta helyreállításával egyidejűleg a magyar önálló bankot is felállítani, vagy kénytelenek leszünk opportunitásból az osztrák-magyar bank privilegiumát meghosszabbítani: azt jelenleg még a legfelsőbb pénzügyi körök sem képesek előre meghatározni.

De hogy minél előbb mégis önálló magyar bank fogja a nagyobb bankjegyeket kibocsátani, az kétségtelen. Az ország tekintélye, hitele és anyagi fejlődése mulhatatlanul kívánja az önálló pénzügyi műveleteket, menten minden idegen befolyástól.

BELFÖLD.

A vésztökek Kossuth Lajosnak.

Vésztő békesmegyei község f. hó 10-ikén nagy népgyűlést tartott, melyen egyhangulag, nagy lelkesedéssel mellett diszpolgárrá választották a száműzött nagy hazafit. A népgyűlésen dr. Barabás Béla képviselő — ki kerülete e községét ez alkalommal látogatta meg először s az odaváló nép szeretetét megnyerte — nagyhatású beszédet mondott. A diszpolgárságról szóló oklevelet május havában Barabás vezetése alatt küldöttései Turinba. A küldöttéshöz a gyomai kerület többi községeiből is csatlakoznak.

Török-világ Budán. A mióta Budát a töröktől visszafoglalták, meg nem esett meg, hogy ott a ramazán ünnepet, a mohamedánok nagy böjtfest, megtartották volna. Most egy század bosnyák katona van elhelyezve Budán, ezeknek megengedték a ramazán ünnepet török szokások szerint tartani. Imaházat rendeztek meg magoknak, naponként hajnali 3 óratól esti 7-ig böjtölnek, imádkoznak és mosakodnak napjában többször, kelet felé fordulva. A mióta a katonai gyakorlatoktól fel vannak mentve.

Hatvan ezer magyar szocialista. A kormány egyik felhatalozott lapja a belügyminiszter ama rendelkezésére, mely a május elseji munkás tüntetéseket megtiltotta, azt hozza fel, hogy Magyarországon 60 000 szocialista van, a kik úgy a fővárosban, mint a vidéken kitűnően vannak szervezve.

KÜLFÖLD.

Az Egyesült Államok és Khina közt, úgy látszik, kenyérfőzésre kerül a dolog az Unió törvényhozásnak ama hosszú idő óta sürgetett intézkedése miatt, hogy a khinai munkások ezentúl ne vándorolhassanak be az Egyesült Államokba. Mint ugyanis Washingtonból jelentik, az ottani khinai követ tudatta a külügybizottság elnökével, Hermannal, hogy az esetre, ha a kongresszus a kérdéses törvényt végkép elfogadná, ennek következtében az lesz, hogy Khina megszakítja a diplomáciai viszonyt az Egyesült Államokkal. Az Unió területén élő khinaiak petíciót készítenek intézni császárukhoz, kérve őt, hogy nyuljon megtorló rendszabályokhoz, melyek következtében a khinai bevándorlás ellen tett intézkedéseket az Egyesült Államok megszüntessék.

A bolgár erődök. Szerbia 30 millió kölcsönének híre tudvalevőleg lazias izgatottságha ejtette Bulgáriát, a hol azt hiszik, hogy a szomszéd állam hadi kalandokon törí fejet.

tudná, hogy élsz, maga odaadná birtokaid s kész lenne veled kibékülni. Oh, miért követül így meg szived? miként lehet ennyire az erényről s apai kötelességekről elfeledkezni?

S az öreg lelkész lesüté szeméit, szólanul ballagott Hegyessvár mellett.

Ez is elhallgatott, azért-e hogy tán szívére szült öreg papja, vagy hogy makacsul megmaradt feltételei mellett, s a tárgyat felbe akarta szakítani.

Majd ezután részt vettek a tisztartóval s kézművesekkel a leendő építészről beszélgetésben.

Végre eljött a délután, mit Etelka vágyva várt. A pap egy okos, jártas emberét küldé el velök, és ennek 14 éves leánykáját, hogy nagyobb legyen a társaság. Sára is beköté fejét öregesen, s karjára vevé Etelka karját, égre földre fogadtán apjának, hogy semmi baja nem lesz. Lejtve haidadtak át a virágos réten, melyen túl Etelka még sohasem járt. Az országút itt ment el a falu felé, s túl ezen kezdődött az erdő. Eleinte galagonya és kökénybokrok közt haladtak; regényes szépséggel terült el a sok fele tárgy Etelka szeméi előtt; itt egy vad-róza bokor, ott az árnyban kigyózáva kanyaruló patakcsa partján a kékellő nefelűs; majd a szerte pirosló szamóca, vegyest fehér virágaival. A madarak ezer fele dallama; a lombozatok között suhogó hűs szellő: a dus fű, melynek szálai kedvtelve hajlottak le Etelka picziny lábai alatt; itt egy százados tölgy, amott egy vihartól kiszodortot száraz fa: ez mind oly tárgy volt Etelka ifjú fogékony lelkének, melyből élvezetet s gyönyört nyert. »Hajj! a szamóca szédést későbbre — sürgette Sára — csak fel, fel ama hegyre, melyet említel; ott, ott pihenünk meg! azután visszafelé lassabban jöhetünk, — szamócazva.«

Sára bámult, mint szinte az öreg vezető is, miszerint Etelka fardhatatlanul meg tüskön-

Mint Szófiából — legmegbízhatóbb ferrásból — jelentik, a Ferdinánd fejedelem elnöksége alatt közelebb tartott hadi tanácsban elhatározottat Várna és Burgas azonnal való megerősítése. Két gyalogezred Várna felé már utban is van.

A porosz-lengyelországi anarkista-mérvénylet hung volt. Nem anarkisták rendezték, hanem közönséges rablók s kétségtelesen csak megfélemlítés volt a céljuk az állítólagos nyomtatványokkal. Ezt jelenti egy pozoni távirat s hozzáteszi, hogy a hivatalos vizsgálat derítette ki ezt kétségtelesen. A merénylők, a kik mind életökkel lakoltak, tisztán a maguk szakálára dolgoztak. Összekötésben nem voltak senkivel sem, legkevésbé az anarkistakkal.

Ujdonságok.

*** Szinay Gyuláról,** lapunk főszerkesztőjéről és H.-Böszörmény város országgyűlési képviselőjéről, az »új emberek« rovatában a következőleg emlékszik meg a »Budapesti Hírlap« tegnapi száma:

Hajdu-böszörményi képviselőnek lenni ma már nem könnyű dolog. Hajdanában összeült öhat hajdufi, aztán jelöltek ilyenformán: »Ki fogadja el közületek a jelöltséget?« Ha egyik sem választott, sorba kínálták egymásnak a mandátumot. A ki huszonnégy órai gondolkodási időt kért, az már másnap jelölt, egy hét múlva képviselő volt.

Hogy manapság valaki böszörményi képviselő lehessen, szükséges, hogy hajdufi legyen. Másodsor böszörményi lakos legyen, harmadsor, hogy a függetlenségi párt híve legyen. De hát nincs szabály kivétel nélkül. Kivétel volt Bódogh Albert, a ki nem benszült, s Szabó Mihály, a kit kormányparti programmal választották meg. Ezt a választást még máig is röstelék Bocskay utóda. Azóta csak olyant választottak, a kiből az említett három kellék meg volt. Somossy Béla, Söväg Gábor hajdufiak, böszörményi lakosok és függetlenségi pártiak voltak. A hajduk változatosságot szerető természetűek azonban most ismét szaporították a kivételeket. Szinay Gyulát ugyanis három város valija a magáénak: Debreczen, mert ott lakik. Böszörmény, mert a kétép viseli és H.-Hadház, mert ott született. Mind a három város szeretettel csügg rajta. Különösen szeretik szokimondó természetűe miatt. Ennek köszönhető nagyrészt a mandátumot is. »A ki a főispánnak megmondja az igazat, így okoskodtak a böszörményiek, megmondja az a kormányának is.« s nagy többséggel megválasztották képviselőnek. Szinay ugyanis tizenkét évig volt megyei tisztí ügyész, de a főispán kibuktatta állásából, mert egy indítványát a közgyűlésen leszavaztatta. »Két dudás nem fér meg egy csárdában« mondotta ekkor a bösz főispán s a legközelebbi tisztújításnál kibuktatta. Azonban állfellel bukott: a böszörményiek megválasztották képviselőjükké.

Szinay különben közigazgatási dolgokban kapacitás, s mint ilyen valószínű nyereség nemcsak a függetlenségi párt, melynek ifjú kora óta lelkes híve, hanem általában a tisztelt házra nézve is.

*** Debreczeni felolvasó Budapest.** Csiky Lajos, helybeli theologiai akadémia tanára f. hó 23-án, legközelebbi szombaton este felolvasást tart fővárosunkban a »Magyar Jogász-Egylet« körében »Képek a börtönügy történetéből, Howard

Jánosnak, a börtönügy angol apostolának életrajzával« cz. alatt, melyben a nevezett philanthrop életének kapcsán előadja, mit tesz ma az egyház, főként Német- és Angolországban, belmissiói egyletei által a börtönügy javítására, a társadalom elcsesztésének s foglyoknak sorsa javítására. A felolvasás igen érdekesnek ígérkezik, s Csiky Lajos, ki a főiskola legtürekevőbb tanárai közé tartozik, a protestáns irodalmi társaság szemlélésében is ismertettet hasonló philanthropikus törekvéseket.

*** Előléptetések** a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségénél. A magyar királyi államvasutaknál legutóbb eszközölt nagyobb szabású előléptetésekből a Debreczenben székelő üzletvezetőség vonalán beosztott mintegy 100 vasuti hivatalnok részesült. A főhivatalnokok közül előléptek: Széll Mór ügyvéd, felügyelő, az üzletvezetőség általános osztályának vezetője; Ericz Ernő felügyelő, a pályafenntartási és építési osztály vezetője; Fetter Géza felügyelő, a forgalmi és kereskedelmi osztály vezetőjének helyettese; Bognár Dávid, II. osztályba beosztott főmérnök; Saly István a szamosztályba beosztott főkönyvelő; Killer Antal a m.-szigeti, Szabó Lajos az ungvári, Fodor Gyula az óhat-debreczen-büdszent-mihályi osztálymérnök vezetője, — Nelhibel Ede felügyelő, szatmári és Polák Lajos s.-a.-ujhelyi forgalmi főnök, végül Stern Károly főellenőr, m.-szigeti állomásfőnök.

*** A Csokonai kör** választmánya f. hó 21-én, azaz csütörtökön d. u. 5 órakor a kereskedő ifjak önképző együletének helyiségében ülést tart. Targy: évi jelentés 1891-ről, 1892. évi költségvetés stb.

*** Lelkész-választás.** Emleltük már, hogy püspök-ladányi ev. ref. lelkészé Erős Lajos földesi lelkész választott meg 485 szavazattal a Kálmán Dező 104 szavazatával szemben. A választáshoz az esperes a consensust megadta s a választási jegyzőkönyvet küldöttésegileg fogják átnyújtani Földesen Erős Lajosnak.

*** Dákó-románok Debreczen vidékén.** Nyiregyházaról írják, hogy a nyíradonyi és szent-györgy-ábrányi görög katolikus iskolák lelkészei és tanítói meg mindig nem vetnek határt oláhosi törekvéseiknek, ambar a közoktatásügyi minisztertől már többszörös figyelmeztetést kaptak. Felekezeti iskoláról lévén szó, a közigazgatási hatóság keze, a népiskolai törvényeknek a nemzetiségekre való tekintettel megalkotott rendelkezései következtében, köve van. A közoktatásügyi miniszter is mielőtt erősebb rendszabályhoz nyulhatna, az illető iskola fenntartói tartozik háromszor meginteni. Ennek, a törvényben megállapított megintésnek az elsejét kéri a közigazgatási bizottság, a királyi tanfelügyelő jelentéséből értesülve arról, hogy egyes iskolákban a megtartott vizsgálatok, fölterjesztések után is még mindig meg vannak az erőszakos oláhosi törekvések s az oláh nyelven való tanítás még mindig nem szűnt meg.

*** A Bocskay-szobor ügye** egy lépéssel ismét előrehaladt. Husvét hétfőjén Böszörményben népes értekezlet tartott, melyen Nánás és Szoboszló polgármesterei, több küldött társaikkal együtt résztvettek, továbbá Dorog képviselőtestületének mintegy 15 küldötte. Nem volt képviselve H.-Hadház és Vasmospéres. Elnökké Söväg Gábor, jegyzővé Cziko István megválasztatván, hosszas tanácskozás után kimondott, miszerint az értekezlet

kisérte el, s már visszafelé jött. Bus volt, én lovaitam itt leleteltem, fellem, hogy a szolgálk lármáznai fognak rám; de egy se szólt, tisztelték urnójuk fajdalmát... Hajj! régen volt az

XXIII.

— Jer, jer Lidi! fel, fel! erre könnyű lesz felmenni! kiálta Etelka az utána alig haladható Lidéhez — ne szedd azt a szamóczát, majd azután!... S megindult, sietett felfelé, áhítatos szemeket vetve a rá delejes hatású barna romokra, melyeket már körülvert a magásra nőtt fű, és tükés bokrok sokasága.

— Etelka! kiálta fel hozzá Lidi — várjuk meg Sára nénit és Imre bácsit! ne menjünk mi magunk a régi várba, én félek oda menni!

— Mitől félsz? Világos nappal van, Lidi! Jer, én oda megyek; mentül előbb látnom kell közelről a falakat!...

— De ott nagy kigyó is lakhatik ám, Etelka! nem oly kicsiny, milyet amott agyon vertem... Én nem megyek fel, várjuk meg amazokat. Aztán már el is fardatam, nálam a víz és pogácsa, együnk egy kicsit, ülünk e fa árnyába. Azonkívül itt igen szép érett szamóca van, tele szedem kosarainkat, s úgy tovább nézhetjük a régi várat; szedhetünk virágokat is, mert ha este lesz, nem időzhetünk, elkészünk!

— Igazad van Lidi — felele Etelka. Tehát egyél, igyál, ülj le, s azután szedd teli a kosarakat. Te gyermek vagy; én nem félek a várba felmenni. Mindig erre nézz, látni fogod, mint lebegtetem feléd kendőmet.

— Hála Isten! már látom őket ott a völgyben, a fölfelé kanyarodó uton, örvendve tapsolt Lidét. S letelepedve, úgy tett mint mondá. Etelka felfutott egy tisztásra, s lebegtetvén kendőjét, meglátták őt Imre és Sára; mire ott lent a völgyben oly nagyot kurjantott Imre gazda, hogy visszhangozta az erdő. Etelka még egyet intett kendőjével s eltűnt a legközelebbi sűrüs-

a nagy fejedelem érdemeihez méltó emlékszóbor felállítását. Hajdu-Böszörményben szükségesnek tartja s annak felállítását első sorban a Hajduság körében, azután az egész országban történendő gyűjtés útján eszközöli, hogy az értekezlet átír Böszörmény város képviselőtestületéhez, miként a kerülethöz megvétele tárgyában a köztér tulajdoni joggal bíró városok, hogy a vételár őket megillető részeit ajánlják a szobor felállítására. Minden hajduváros képviselőtestülete gyűléstermének ez ajánlatért a bizottság megfesteti ő felsége a király és Bocskay István életnagyságu arczképeit.

*** A „Csokonai-kör“** 1892. évi ápril hó 24-ik napján, d. e. 10^{1/2} órakor a város-háza nagytanácstermében tartja II-ik évi rendes közgyűlést. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés a kör 1891-ik évi működéséről. 3. Pénztári jelentés. 4. Az 1892-ik évi költségvetés. 5. 10 kisorsolt s 1 elköltözött választmányi tag helyének betöltése. 6. 3 szamvizsgáló választása. 7. Indítványok.

Ugyanaz nap este 7 órakor a »Margit-fürdő« dísztermében a Csokonai-kör felolvasó-estélye. — Targysorozat: 1. »Mit daloltok?« Therntől. Előadja: a debreczeni dalgylet. 2. Költemények. Irtá: Kiss Mariska, 3. Búdz és Debreczen. Visszaemlékezések. Irtá és felolvasa: Géresi Kálmán. 4. Magyarok Romániában. Irtá és felolvasa: György Endre. 5. Költemények. Irtá és felolvasa: Szabolcska Mihály. 6. »Busan dalol a madár« Nikolicstól. Előadja: a debreczeni dalgylet. A felolvasó-estélyt társas vacsora és tánc követi. Tagok és hozzártartozók belépti-díjat nem fizetnek. Nem tagok számára belépti-díj személyenként 1 ft.

*** Évzáró vizsgálatok** a debreczeni ev. ref. főgymnasiumban 1891/2. iskolai évben. A VIII-ik osztály nyilvános vizsgálata május 14-én, magánvizsgálata május 21-én. Érettség írásbeli vizsgálat május hó 23, 24, 25, 27 és 28-án. Érettségi szóbeli vizsgálat június hó 24, 25, 27, 28 napjain, a meddig a vizsgálandók száma kívánja. A VII-I. osztályok nyilvános közvizsgálata június hó 17, 18, 19, 20 és 21-ik napjain. E napok közül június 19-én a francia nyelv, gyorsírás és torna vizsgálat. Ezen osztályokbeli magántanulók vizsgálata június 22 és 23-án. Az igazgatóság.

*** Az ügyvédi kamarából.** A debreczeni ügyvédi kamara részéről közhírré tettetik, hogy dr. Körössy Lajos ügyvéd, Szolnok székelyhelyi és dr. Márton Kálmán ügyvéd, Debreczen székelyhelyi, a kamara lajstromába folytatolag felvételtek; ellenben Kállay Sándor nyakállói ügyvéd, elhalálózása folytán, a kamara lajstromából kitöröltetett; irodája részére Klódi Márton nyakállói ügyvéd rendeltetett ki gondnokul.

*** A püspök-ladányi polgári kör** Pataki Sándor ev. ref. helyettes lelkész kezdeményezése folytán új életre ébredt. Az együletnek ma már esinos bérelt helyisége van s tagjainak száma 90-re emelkedett. Adná isten, hogy minden községnek ilyen buzgó lelkésze lenne, a ki mindig épít, tanít és felvilágosít bennünket, jól tudva azt, hogy nem magának épít, hanem a közjónak szolgál. Fogadja buzgóúságát a polgári kör nevben hálás köszönetemet. P.-Ladány, 1892. apr. hó 18-án Szilágyi János, a polgári kör elnöke.

ben. Nem sokára ismét látá őt Lidét; de már jóval fölébb, egy bemohosodott köre ülni, fejét tenyerébe hajtva.

Midőn azonban elvágá Lidét uszonáját, hozzá kezdett gyermeki örömmel a szamóca szedéshez, vig dalt hangoztatva s gondolva: ha Etelka nem fél, hát ő minek félne. A nap már jól lehaladt az égen, tiszta volt a láthatár, távol egy két falu házacskaja s tornya fehérlett a völgyekben. Pásztor furulyálás, kolompok csörömpölése, madarak zengése, csodás gyűjletben hatottak fel az elandalodott Etelkéhez; ily látványban még sohasem részesült; elszorult keble az élvezet nagyságában, és midőn gondolkodott, hogy mégis mi busithatja keblét ennyi öröm közepett? kitalálá annak bus szózatját: »mennyi öröm és élv mult el éveiddel, melyeket senki sem ismertettet veled! Sőtét zárdá falai közt elvirultál, s a mi rózsza arcaidon megmaradt, egy sarkit és komor apád azt is elemészti!« és egy pár nehéz könnyesepp gördült le arczára. Erzé, hogy kebele tágulasra vágy, de nem akarja, hogy azt emberek lássák. A titokban kiöntött bu oly édes! Felkelt t hát a köről, s miután meggyőződött róla, hogy néhány perczet még egyedül tölthetend, halkan, ünnepélyes léptekkel haladt a kőhalmazok közt és felett; kis kezeivel fogni kellett öltönyeit, kalapját, mert a bokrok majd egyiket, majd másikat kaptak meg. Végre látta Etelka a nap hanyatlását; levette kalapját s egy bokorra akasztá, híven, hogy ott ismét megtalálja ha visszatér, s kedves fejét felemelve, szettekintett ujra meg ujra. A mint fölébb ért, elmaradozott az alanti zaj, csend honolt itt a pusztá vár romjai felett, csak a felénk gyik bujt a fűbe Etelka közeledt előt. Most egy fal tövében, dus fű közt vad árvcáskára talált, és sohajtott: ezekből fűzők én koszorut a boldogult sirjára! és leszedé valamennyit.

(Folyt. köv.)

meihez méltó emlékek. Bösztörmenyben szék-felállítását első sorban tan az egész országban eszközözi, hogy az érv város képviselőtestülethez megvétele tárgyával bíró városok felkérve a városok illető részait ajánlják minden hajdúváros képviselőinek ez ajánlatot a felsége a király és az arczképeit.

Kör. 1892. évi április 19-én órákor a városi tanács tartja II-ik évi rendszert: 1. Elnöki megválasztás. 2. 1891-ik évi működéséről. 3. Az 1892-ik évi költségvetésről. 4. A költségvetés módosítása. 5. 3 számú pályázatok.

Órákor a „Margit”-körökönél. A Margit-körökönél a városi tanács tartja II-ik évi rendszert: 1. Elnöki megválasztás. 2. 1891-ik évi működéséről. 3. Az 1892-ik évi költségvetésről. 4. A költségvetés módosítása. 5. 3 számú pályázatok.

Állatok a debreczeni iskolai évben. A városi tanács május 21-én. Érettségvizsgálat május 23, 24, 25, 27. A vizsgálat június hó 1-ig meddig a vizsgálati bizottság által. A vizsgálati nyilatkozatok június hó 17, 18, 19, 20 és 21-én június 19-én a vizsgálati bizottság által. A vizsgálati nyilatkozatok június 20-án a vizsgálati bizottság által.

Amaraból. A debreczeni közhírrel a városi tanács május 21-én. Érettségvizsgálat május 23, 24, 25, 27. A vizsgálat június hó 1-ig meddig a vizsgálati bizottság által. A vizsgálati nyilatkozatok június hó 17, 18, 19, 20 és 21-én június 19-én a vizsgálati bizottság által. A vizsgálati nyilatkozatok június 20-án a vizsgálati bizottság által.

Ányai polgári kör. A városi tanács május 21-én. Érettségvizsgálat május 23, 24, 25, 27. A vizsgálat június hó 1-ig meddig a vizsgálati bizottság által. A vizsgálati nyilatkozatok június hó 17, 18, 19, 20 és 21-én június 19-én a vizsgálati bizottság által. A vizsgálati nyilatkozatok június 20-án a vizsgálati bizottság által.

Ányai polgári kör. A városi tanács május 21-én. Érettségvizsgálat május 23, 24, 25, 27. A vizsgálat június hó 1-ig meddig a vizsgálati bizottság által. A vizsgálati nyilatkozatok június hó 17, 18, 19, 20 és 21-én június 19-én a vizsgálati bizottság által. A vizsgálati nyilatkozatok június 20-án a vizsgálati bizottság által.

Ányai polgári kör. A városi tanács május 21-én. Érettségvizsgálat május 23, 24, 25, 27. A vizsgálat június hó 1-ig meddig a vizsgálati bizottság által. A vizsgálati nyilatkozatok június hó 17, 18, 19, 20 és 21-én június 19-én a vizsgálati bizottság által. A vizsgálati nyilatkozatok június 20-án a vizsgálati bizottság által.

*** Kinevezés.** A debreczeni kir. főügyész Albert Antal igazolványos altisztet a debreczeni kir. ügyészséghez hivatal-szolgává nevezte ki.

*** Bodenstedt meghalt.** Bodenstedt Frigyes, a modern német költészet egyik legkiválóbb alakja, hírneves műfordító, ki ezenkívül drámákat és esztetikai tanulmányokat is hagy hátra s mint recitátor és műfordító megfordult Magyarországon is, meghalt. A halál Wiesbadenben következett be, hová a gyöngyösi költő üdülői tért. A halált hozó betegség tulajdonképpen nyolcz napig tartott, a katasztrófa pedig tegnapelőtt este következett be. Főművét képezi a »Mirza Shaffy dala« című kötet, mely közkeletűségű miniatúrképeiben száznál több kiadást ért. Eredeti versek ezek, melyeknek keleties zamatával és kifejezőmódjával azonban sokáig eltudta hitetni Bodenstedt, hogy létezik egy Mirza Shaffy nevű török poéta s hogy csakugyan ennek a dalait fordította le. Hafiz és Firduzimellett emlegették az így felfedezett keleti poétát, míg végre a titok leple lehullt s Bodenstedt váltotta ki a török címre feladott babérokat.

*** Veszedelem ténén.** Jambor Miklós cseléd tegnap két tehenet vezetett a kiscsapó-utczán lefelé. Egyik ténén elszabadult s Krumholz Rózát és Balogh Györgynét felkeltte. Szerencsére egyiknek sem történt nagyobb baja, csak horzsolásokat szenvedtek. A rendőrség u y a ténén gazdáját, mint Jambor Miklós cselédét — a kellő elővigyázat elmulasztása miatt — megbünteti.

*** Csak most . . .** A bíró elé bevész egy tisztességesen öltözött asszonyt a sarki rendőr. Az a büne, hogy részegen támolygott végig az utcán. Megbüntették. Az asszony sirva fakadt.

— Alig iszom bíró ur négyszer három deczit, már megárt, zokogja busan.

— Hát ne igyon, csak kétszer három deczit.

Az asszony könyein keresztül bámulva tekintett a bíróra.

— Hogy monja? — kérdé.

A bíró ismételte.

Az asszony csodálkozva csapta össze a kezét.

— No lássa — kiáltott föl — ez eddig nem jutott az eszembe!

*** Évkönyv.** Vettük a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet évkönyvét az 1891-ik évről. Szerkesztette: Domokos Kálmán igazgató. A gondosan összeállított évkönyv, mely a gazdasági tanintézet ismertetése mellett többféle gazdasági teendőről nyújt hasznos felvilágosítást, 124 lapra terjed.

*** Megszökött tanoncz.** Rác Mihály 15 éves czizmadia tanoncz gazdájától, Bodó Gyulától megszökött. Az anya kerelmére a debreczeni rendőrség körözött. A megszökött tanoncz sugár, szikár természetű, haja szőke, szeme kék. A ki esetleg valamit tudholatéréről, jelentse azt az I. ker rendőrkapitányságnál.

*** Köszönő iratok.** Az árvamegyei inségesek részére eszközölt gyűjtésünk második részét is rendeltetési helyére juttatván, Szmrecsányi György árvamegyei főispán úr újabb köszönő iratot vettünk. Az általunk gyűjtött 80 frtot Szmrecsányi főispán ur átette az árvamegyei inségügyi bizottsághoz, melynek elnöke, Kubinyi ur Arva-Váraljáról szintén köszönő iratot intézett hozzánk, köszönetet mondván az adakozóknak is. Nincs terünk rá, hogy e köszönő iratokat közöljük, de ha valaki az adakozók közül érdeklődik iratunk, kések vagyunk azokat előtte felmutatni, sőt akár meg is prezenteljük a köszönő iratokkal.

A csipke-zsebkendő.

Mikor a kicsike már egész biztos volt a felől, hogy apa nincs otthon, besurrant az irodába, kikeresett egy barmakötésű könyvet és roppant erősen belemélyedt.

Vagy másfél óra kellett hozzá, míg kiböngészte, a mit keresett. Piczi fehér ujját odabökte a keresett helyre és sokszor elolvasta.

Rettenetesen csalódik, a ki azt hiszi, hogy talán valamelyes tiltott pikáns könyv volt az, a mit a kisasszony olyan kíváncsian olvasott. Regény volt az igaz, sőt nem is egy regény; egész sorozat regény és dráma kerete. Régen íródott, — vagy 10 éve, de még mindig olvassák, még az ifjú, a jökevdű jogászok is. Az írja is él, — derék kegyelmes ur: — Csemegei Károly a neve.

A kis lány már tizedszer olvasta el:

367 §.

Vétséget követ el és hat hónapig terjedő fogházzal büntetendő, a ki másnak tulajdonát képező ingó dolgot, ha véletlenségből, vagy tévedésből birtalatába jutott, — jogtalanul elsajátítja.

— Ez az. Ennek kell lennie, fut keresztül. »Másnak tulajdonát«, ez a más én vagyok; »véletlenségből«, no nem épen véletlenségből vitte bizony el. »Tévedésből.« Abból sem. Szándékosan, az bizonyos.

Letette a könyvet és elgondolkodott. Hát igazán olyan nagy vétket követett el az a boldondó fiú, hogy elvette a csipke-zsebkendőjét? Emléket kért tőle, nem adott. Miért is adott volna? Minek való az az emlék! Hisz látható volt a mindennap, beszélhet vele elégszer. De ő macakodott. Neki emlék kell. Hadd hordozhassa a szive fölött. Hadd érezze meg az a lágy, könnyű, finom kis kizimunka, melyet az ő fehér ujjai készitettek, mint dobog a szive, csak ő érette. És hadd csokolhassa meg titkon,

sokszor, igen sokszor, a mikor csak eszébe jut.

Nem kapott, hát ellopta. De a lopás nagy bűn. És a kicsike tudja, hisz az apja a §-ok embere, hogy a lopás megszegyénít, rut dolog.

De büntetés nélkül mégsem maradhat. A vádolt az elesenést tagadja. — fölvilágosítást nem ad, — csak a bajuszát pödri hamiskásan.

Neki pedig, ha török szakad, ha apa megharagszik is, — ha akármilyen lesz, ha per utján, meg kell tudnia, hogy igazán a szive fölött viseli-e a kendőt? . . .

— Apa, adok neked egy pört!

— És mikor az apa hazajön, piruló arccal lép elé és csókolni való komolysággal kezdi:

— Apa, adok neked egy pört!

Irodalom és művészet.

Pályázat alkalmi színműre. A budapesti népszínházi bizottmány alkalmi színműre pályázatot hirdet a következő föltételekkel:

1. Kiváratik az 1848. márcziusi eseményekről egész estét betöltő, lehetőleg népies irányu, magyar nyelven írt alkalmi színmű, mely az említett történelmi momentumot szabadon élvezhető formában elevenítse föl a közönség előtt.

2. Jutalma 200 drb 10 frankos arany.

3. Pályázati határidő 1892. évi november 30-dikának 12 órája.

4. A népszínházi bizottmány a díjat csak az esetben fogja kiadni, ha intencziójának és a színpad követelményeinek megfelelő művet talál a pályázók közt.

5. A megjutalmazott mű előadási joga Budapestre kizárólag a népszínházé, azt megelőzőn a darab színe hozatalával nem szabad, de egyidejűleg a szerző a vidéki színpadokon is előadathatja. A népszínház a szokott írói tiszteletdíjat fizetni fogja a szerzőnek.

6. A szerző nevét és lakását tartalmazó jelíggel lelevellel ellátott pályaműveket tisztán, olvashatóan, idegen kézzel kell írni, bekötött, lapszámozni, s így küldeni be a bizottmány jegyzőjéhez, Rényi Dezsőhöz (régí váróház, I. em. 22. sz.).

7. A bíráló-bizottságot a népszínházi bizottmány állítja össze s tagjainak névsorát előzetesen közzé teszi.

8. Az el nem fogadott darabok kéziratát nem adatnak vissza, hanem a föl nem bontott jelíggel levélkékkel együtt el fognak égettetni.

TÖRVÉNYSZÉK

Edison villamos kivégzési gépe.

Még emlékeztetnek rá sokan azon hajmeresztő jelenetekre, melyek egy Kemmler nevű gonosztevő villamos kivégzetése kapcsalatokon okultak. Az akkor szerzett tapasztalatokon okulva, Edison megjavította a kegyetlen gépet. És e módosított szerkezetet alkalmazták az irlandi Mac Ilvain kivégzésénél. A karszék előtt, melyre a halálra ítéltet ültették, egy vízzel telt edény állott, melybe az erős dinamó-gép sarkait mártották. Erre a delinquens kezét a vízbe nyomták. Mac Ilvain göresös kísérletet tett, hogy szólhasson, szeme valósággal kidagadt őrgeből, 49 másodpercig kínozták így a deliquenst. Dr. Mac Donald levegő belátva, hogy Edison gépével mit sem lehet végezni, Kemmler-gépet hozott elő, mire ismét több kinteljes perc következett. A jelenvolutakat iszonyatba ejték a göröcsök, melyek a gyilkos egész testében jelentkeztek. Mac Donald akkor jelentette ki holtának az elíteltet, mikor egyik másik orvos szerint csak elájult. Ily körülmények után általában azt hiszik, hogy az elektromos kivégzést beszüntetik, annyival is inkább, mint ahogy elsőrangú orvosi szakfolyóiratok is elítélik a kivégzés és módját.

Külömfélék.

Damjanich mankója. Az aradi szabadságharczi muzeum számára meg akarták szerezni Damjanich János mankóját. Az ereklye most Kocsy János és András pankotai iparosok birtokában van. Ezek kijelenték, hogy a mankót már 42 év óta örzik kegyelettel és egyelőre nem hajlandók megválni tőle.

Egy hurbanista halála. A panszláv világnak nagy gyászja van. Meghalt, aki — a turóczi »Národni Novine« szerint — az összes tótok erejének forrása volt, egyike a nagy utolsóknak. Ez a nagy halott a »kiszáradt élő forrás« pedig nem más, mint Daxner Márk István, aki 1846-ban ügyvédi irodát nyitott Tiszolozon, 1848-ban pedig teljesen a Hurban csapatához szegődött s a magyar kormány akkor Francsival és Bakulinczsal együtt halálra is ítélte, de a halált elkerülte. A vihar lecsendesedése után Gömörmege részére államügyészsé nevezetett ki. 1861-ben Gömörmege alispánjává nevezetett, majd 1865 óta Debreczenben a váltótörvényszékhez asszessornak tététt át. Ő volt szerzője az ismert tót memorandumnak.

Megmérgezett ezred. Passzauban a mult vasárnap a 16-ik gyalogezred legénységének egy része mergezési tünetek közt megbetegedett. Körülbelül 130 emberen tört ki a baj erősebben, kik közül sokan még ma is nagy betegen fekszenek a katonai kórházban.

A mérgezést burgonyasaláta okozta, melyet a megelőző napon készítettek el a legénység számára s egész éjjel egy rézedényben hagytak. Az ecetes étel nagy mértékben kifejesztette az edényben a rézgálicot, mely azután a legénységet megmérgezte.

A ki Tisza Pistáért lábát veszíté.

Az újbányai választás előtt többen rándultak át Selmeczbányáról Roszner báró főispán vezetésére, melyek között Schusztar Lajos városi alkaptány is. Ez a fiatal tisztviselő a korteskedésnél meghült s mire a képviselőválasztás napja elérkezett, amputálás folytán már elveszté egyik lábát. Most ott fekszik a vöröskeresztegytel budai kórházában élet és halál között s ha az utóbbitól megmenekül, ugy az orvosi tudomány mellett önfeláldozó szép neje ápolásának köszöni szabadságát. — S mi okozta e baját? A nép hite szerint ez a nyavalya Tisza Pistának volt szánya, de mert a javasasszony által a kortestanya elé tett szalmaszált először Schusztar Lajos lépte át, a betegség ő rajta tört ki. — Hozhat fel e babona ellen akármilyen okos érvel, Selmeczbánya és vidéke bányászzenének eme hitet meg nem döntheti.

Monte Carlo — őrés. A híres játékbarlangot nagy csapás érte. Sorba szöknek meg vendégei. De nem ám azért, mintha játékszenvedélyükből valami csoda által kigyógyultak volna, hanem mert életüket féltik. Nizzából érkezett egybehangzó jelentések szerint ugyanis Monte Carloban nagy zavar és ijedelem uralkodik, mert a játékbarlangnak több szalonjában immár harmadszor találtak melintöltényeket. A legtöbb játékos már elmenekült onnan.

Közgazdaság.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot április 3-tól április 6-ig bezárólag a földművelésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések alapján a következő volt: Hetek óta kedvezőtlen már az időjárás a vegetációra; s a még meglehetősen állott, de már régen az esőt szomjuhozó őszi vetések is hanyatlani kezdenek, a mennyiben a hideg, langyos és szeles száraz időt sanylik; szenvednek a tavasziak is, sőt a fagy jelentékenyen megkárosította az árpat és zabot. Az erős hideg helyely-közel a nővényzetet annyira megviselte, hogy a hajtások egészen lefagytak, kevés reményt fűznek hozzá; az eddig tönkrement őszi és tavasziak felszántása több helyen folyamatosan van s helyőkre néhol árpat és zabot vetnek. Általában véve az őszi és tavasziak a tavasziak kivételével most is ritkulnak. A repcét a bolha és hernyó nagy mérvben károsítja, helyenkint az utóbbi fagyok csaknem egészen tönkretették. Aránylag legkiegítőbb az ősziak közül a buza, országos átlagban azonban már ez is csak gyenge középszerűnek jelezhető; a rozs tulnyomó részben gyenge és silány, néhol kielégítő. A szárazság, szeles hideg időjárás daczára kielégítően állanak még az ősziak leginkább a Tisza-Maros szögének nagy részében, továbbá Bacs-Bodrog vármegye alsó vidékén s az ország más egy-két vidékén is, de csak szórványosan. Országos esőre nagy a szükség, mert különben ugy az őszi, mint a kikelt tavasziak nagy része ki sem kel, a hosszantartó szárazságban csakhamar megvégnülnek s a kellő sűrűsödés nélkül szárazban hajtának. Az erdélyi részeken néhol havazott is. A tavaszi vetés még folyik; hasonlóan a burgonyaiültetés is. Tetemes kárt okozott a fagy országszerte a korai gyümölcsfák virágaiban; a szőlő is sok helyen szenvedett.

Közbányai sertesüzlet

A serteskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 16

a) Hizott sertes árak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 300—400 kg-ron felüli sulyban) 45.50—46.—. 2. Öreg közép (páronkint 300—400 kg. sulyban) 44.30—45.—. 3. Fialat nehéz (páronkint 320 kg-ron felüli sulyban) 46.50—47.—. 4. Fialat közép (páronkint 251—320 kg, sulyban) 46.—47.—. 5. Fialat könnyű (páronkint 250 kg-ig terjedő sulyban) 47.—48.—. 6. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280 kg-ron felüli sulyban) 46.—46.50. 7. Közép (páronkint 220—280 kg, sulyban) 46.—46.50. 8. Könnyű (páronkint 220 kg-ig terjedő sulyban) 47.—48.—. III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 260 kg-ron felüli sulyban) 46.50—47.50. 10. Közép (páronkint 220—260 kg, sulyban) 46.—47.—. 11. Könnyű (páronkint 220 kg-ig terjedő sulyban) 46.—46.50. Sertes létszám: Április 14 napján volt készlet 162.126 darab. A hizott sertes üzletirányzata: változatlan. — Hizaltani való sertes 15.—17.—, malacz (4—11 hónapos korban, felhajtott) 1407 drb.

Budapesti gabonatözsde. Április 19-én. Buza tavaszra 9.19 pénz 9.21 áru, őszre 8.39 pénz, 8.41 áru. — Tengeri 1892 máj.—jun. 4.99 pénz, 5.01 áru. Zab tavaszra 5.50 pénz, 5.55 áru, őszre — pénz, — áru. — Káposztarepeze aug.—szept. 12.30 pénz, 12.35 áru.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

KARDOS LÁSZLÓ
Czegléd-utca
ajánlja:
rumburgi-, Creas- és házi-vásznak,
szepességi- és sziléziai-
ASZTALNEMŰEK.
fehér, szines, belföldi és francia
zsebkendők
nagy raktárát.
(178.)

ÜZLET ÁTALAKÍTÁS
sorajogveknék részjelölve
való eladással vagy igen kedvező
juttatás feltételek mellett
Kereses az
ELSŐ MAGYAR IPARBANK
IV. Deák Ferenc utca 5.
B U D A P E S T.

Férfi chifon ingek
a hírneves Schroll-féle chifonból
1 frt 90 kr, 2 frt 20 kr, 2 frt 60 kr,
GALLÉROK,
k e z e l ő k,
NYAKKENDŐK,
harisnyák, keztyük.
Napernyők.
esernyők.
Kész mosó gyermek ruhácskák,
Brassói posztók,
TRICOT
Peruvien és Doskin.

SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL.
(8.) 33.—

ÜZLET ÁTALAKÍTÁS
miatt
minden cikk
mélyen
LESZÁLLITOTT ÁRON
árúsittatik.
Kunz József és Társa.
(127.)

Női-ruhászövetek, gyapju voileok,
mosó voileok, batist, zephir, atlas-satin,
vásznak, kész fehérneműek,
szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők

SZABÓ LAJOS FIAI

üzénél.

(171)

Leszállított árúk az egész idény alatt.

5—

Megérkeztek

és felette jutányos árban kaphatók:

fiu-, leány- és gyermek-öltönyök, férfi- és gyermek-kalapok, női-, férfi- és gyermek-czipők, haj-, fog- és ruha-kefék, festék, különféle finom szappanok,

finom szemüvegek,

dohány- és szivar-tárcák, valódi nickl és talmi óraláncok, selyem- és clott-esernyők, kézikosarak nagy választékban, valódi tajtképpák és szivarszipkák, szegedi papucskok,

KÉZI BŐRÖNDÖK és LÁDA KOFFEREK,

fehér és színes férfi ingek,

nyakkenők,

GALLÉROK és KÉZELŐK.

Schönberger Vilmos

Debreczen, a városháza alatt.

(95.)

14—

FÉLIX FÜRDŐ

Vasuti állomás. Nagyvárodtól kocsin, egy óra, vasúton fél órai távolság. Naponta 10 vonat.

Vasárnap 14 vonat közlekedik Nagyvárodtól. E híres 39° R. fokú víz mindennemű idült bőrkütsékek, köszvény és csontfájalmak, máj-, lép-, anyaméh és mirigy-daganatok, sárgaság és vizekór, vesé-, vizekór, és aranyér-bántalmak, csonttörések és ficamodások, nőknél rendetlen, vagy elmaradt havi baj, gyomorgyengeség és gyomorgörcs ellen biztos sikerrel évek óta használják.

Az ártézi kut forrásvíze **belső bajoknál** is kitűnő szolgálatot tesz.

Négy tükör, kád- és család-fürdők

Állandó fürdőorvos. Hat épületben 100 szoba 60 kútból 1 ft 50 krig. Zene, sétányok és öserdő. — Izletes ételek, tisztán kezelt jó italok. Jutányos ár. Minden megkeresésre készséggel utasítást és felvilágosítást adnak.

Kernáts és Bibó bérlek.

170. 1—3.

Gazdák figyelmébe.

Folyó hó 21-én, esütörtökön a debreczeni juhvásáron Lédig Sámuel örökösei b.-ujvárosi bér gazdaságának felosztása következtében a gazdaság törzsjuhászatából **127 darab 1. 2. és 3 éves** fésűs tenyészes kerül szabad kézből eladásra. (177.) 2—2.

Építési árlejtési hirdetmény.

Az **Iparegyesületi takarékos és hitel-intézet** tulajdonait tevő n.-csapó-utcai 335. és 336. sorszámú házak felépítésére ajánlati tárgyalás hirdetik.

Az építkezésre előirányozva van és pedig:

1. Kőműves munkára	26,176 ft 27 kr.
2. Szobrász	587 „ — „
3. Kőfaragó	2,705 „ 10 „
4. Beton, terasz s elszigetelő lemez munkára	341 „ 47 „
5. Ács munkára	2,346 „ 89 „
6. Bádogos munkára	948 „ 26 „
7. Asztalos	2,774 „ 70 „
8. Lakatos	2,328 „ — „
9. Mázoló	491 „ 20 „
10. Üveges	324 „ 61 „
11. Vasneműek	4,481 „ 78 „
12. Vegyesek	1,057 „ 18 „
13. Vízvezeték és closet	2,200 „ — „

47,262 ft 46 kr.

Ezen munkálatokra akár egészben, akár külön-külön — zárt s 50 kros bélyeggel ellátott — ajánlat f. 1892. évi **április hó 30. napja déli 12 órájáig** az intézet hivatalos helyiségében fogadtatik el, amikor nyilvánosan fel is bontatik. A határidő után érkezett vagy hibásan kiállított, ugyisze távirati ajánlat figyelembe nem vétetik. Minden ajánlattevő az ajánlata szerint felvállalandó munka iránti kezessége fejében köteles az ajánlasi összeg 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban ajánlásához mellékelni és az ajánlásban határozottan kijelentkezni, hogy a vállalási tervet, felszereléseket, a vállalásra vonatkozó költségvetést, szerződési tervezetet megtekintette, megértette és azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja. Az ajánlati összeg számmal és betűvel olvashatólag, tisztán kiírandó.

Ajánlattevő ajánlásában hangsúlyozni tartozik, hogy mennyit enged az összes mennyit az egységi árakból

A terv, költségvetés, vállalási tételek s szerződési tervezet az intézet helyiségében 1892. év április hó 19. napjától kezdve d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5 óráig megtekinthetők.

Az ajánlat az ajánlattevőre kötelező, az intézet igazgatósága azonban fenntartja a jogot magának, hogy az ajánlati összeg figyelembevétel nélkül, a munkálatot azon ajánlkozó, vagy ajánlkozóknak adja, ki vagy kik a munkák teljesítésére nagyobb biztosítékot nyújtanak.

Debreczen, 1892. április 16.

(176.) 2—3. **Az igazgatóság.**

N.-Booskó vasuti állomástól 7/8 órányi távolságra.

GYERTYÁNLIGET

(KABOLA-POLYÁNA) GYÓGYFÜRDŐ MARMAROS-MEGYÉBEN.

Fürdő, ivó- és tejkúra, klimatikus gyógyhely, hidegvíz-intézet.

KNEIP-kúra.

hidegvíz-intézet.

KNEIP-kúra.

„GYERTYÁNLIGET“ nevezetes pompás szép fekvése által, csodálatosan védett por- és szélmentes helyen, 1600 lábnyi tengerföldről magasságban, köröskörül erdős hegyekkel határolva. Levegője hegyi, élenyűdös, tiszta és felette egészséges. Valódi vastartalmu savanyúvizei igen kellemetes ízűek, könnyen emészthetők és gyors hatásúak. Az ujjonnan épült, modern berendezésű hidegvíz-intézetben a Priessnitz- és Kneip-féle kúra jön alkalmazásba. Ismeretes kiváló siker: vérszegénység, sápkór, női bántalmak, idegesség (neurasthenia) ideges dyspepsia, gyomor- és bélbajok, váltóláz, vérkeringési és légzőszervi bántalmaknál. Lakások új építkezések folytán mindenkor biztosítva vannak. Az élelmezés minden igényt kielégít. (Étlap szerint és pensiórendszer.) Az árak mérsékeltek. (Elő- és utóévadban 20% alacsonyabb.) Fürdő-leirást, prospectust, vegyi elemzést, bérmentve és grátis küld.

178. 1—3.

a fürdőigazgatóság.

Fürdő-idény május 15-től szeptember hó 30-ig.

Helyiség-változás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint **f. évi május hó 1-től**

„közvetítő és tudakozó irodámat“

ugyancsak Széchenyi-, illetve kis-uj-utca 1762. sz. alá, közvetlen a kir. táblai helyiség szomszédságába helyezem át, a hol már cégem is jelentkeznék.

Miután üzletem 16 évi fennállása óta tanúsított szíves pártfogásukért, úgy helybeli mint a vidéki n. é. közönségnek hálás köszönetemet nyilvánítom, igérem továbbra is szolid és pontos eljárásomat, a miért becses pártfogásukat kikérve maradok teljes tisztelettel

Sinay Sámuel,

közvetítő-intézet tulajdonos.

(167.) 3—6.

Máriaczei Gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és áttölősen ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bizsba lehellet, felújtság, savanyu felbőfűgés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkákiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székülés.

Hathatós gyogyszernek bizonyult fejtájsánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortürelhelésnél étekekkel és italokkal, gúliszták, májbajok és hámorhoidáknál.

Említtet bajoknál a **Máriaczei gyomorcsépek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utastással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi forráktár:

Török Jozsef gyogyszertára
Budapest, Király utca 13 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom“.

A Máriaczei gyomorcsépek valódián kaphatók.

Debreczenben: Mihálovits István, Dr. Rotschnek Emil, Tamássy Béla, Tóth Béla és Balázs Ödön; — Ér-Mihályfalván: Mátray István; Diószegen: Vaday I., Hadházon: Farkas Ödön, Hosszu-Pályiban: Sárossy Imre, Kabán: Horváth Kálmán gyógyszerész 522. uraknál. 43—19.